

**Adviesnota
beleid waterbeheer –
visstandbeheer**

Adviesnota beleid waterbeheer – visstandbeheer

Een gezamenlijke uitgave van

**Unie van Waterschappen
Sportvisserij Nederland
Combinatie van Beroepsvissers**

april 2006

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Visstandbeheer, visserijbeheer en waterbeheer	5
2.1	Definitie visstandbeheer en visserijbeheer	6
2.2	Relatie visrecht, visstand en waterbeheer	7
2.3	Relatie visrecht en visrechthebbende	8
2.4	De verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer	8
2.5	De invloed van het visserijbeheer op de visstand	9
3	Visrechtensituaties	11
3.1	Verhuur visrecht	14
3.2	Uitgifte vergunningen	15
3.3	Geen uitgifte visrechten en vergunningen	15
3.4	Overige eigenaren visrecht	15
4	Aanvullende voorwaarden en afwegingscriteria voor verhuur en vergunningverlening	17
4.1	Aanvullende voorwaarden bij verhuur en uitgifte van vergunningen	18
4.2	Afwegingscriteria voor verhuur of vergunningverlening	19
5	Conclusies en aanbevelingen	21
5.1	Conclusies	22
5.2	Aanbevelingen	23
	Bijlagen	25
I	Samenvatting Visserijwet	26
II	Samenwerken in Visstandbeheercommissie	27
III	Verklarende lijst van begrippen	29
IV	Samenstelling werkgroep	31

1

Inleiding

1 Inleiding

Waterbeheerders zijn publiekrechtelijk verantwoordelijk voor het kwantitatief en kwalitatief waterbeheer. Daarnaast verhuren zij privaatrechtelijk, voorzover zij eigenaar van wateren zijn, meestal visrechten. Sportvisserijorganisaties en beroepsvissers zijn als huurders van het visrecht volgens de Visserijwet bevoegd het aan de visserij gerelateerde beheer van de visstand (waaronder het wegvangen en uitzetten van vis) uit te voeren. Met de inwerkingtreding van de Europese Kaderrichtlijn Water (Kaderrichtlijn Water) is de relatie tussen de waterbeheerder en de sport- en beroepsbinnenvisserij als visrechthebbenden in een nieuw licht komen te staan. De Kaderrichtlijn Water richt zich namelijk op het behalen van chemische en ecologische doelen waaronder de visstand (leeftijdsoopbouw, abundantie en soortensamenstelling). De waterbeheerder formuleert niet alleen de doelen maar zal ook zicht moeten hebben op de visstand in het beheersgebied. In het verlengde hiervan is het noodzakelijk de visstand te bemonsteren en te beoordelen. De waterbeheerder krijgt daardoor verantwoordelijkheden op het gebied van het visstandbeheer, naast de rechten en verantwoordelijkheden die de visserijsector conform de Visserijwet op dit terrein bezit.

Deze situatie was voor de Unie van Waterschappen, STOWA en NVVS aanleiding om in 2004 een symposium te organiseren over visstandbeheer en waterbeheer in relatie tot de Kaderrichtlijn Water. Tijdens dit symposium stond de vraag centraal op welke wijze de taak van de waterbeheerder te borgen en duidelijkheid te scheppen over verantwoordelijkheden ten aanzien van het visstandbeheer.

Als een belangrijke aanbeveling leverde het symposium op: het gezamenlijk ontwikkelen van een beleidskader waterbeheer–visstandbeheer. Door een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de Unie van Waterschappen, de Nederlandse Vereniging van Sportvissersfederaties, de Combinatie van Beroepsvissers, en de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij, is daar in de vorm van deze adviesnota invulling aan gegeven.

De werkgroep heeft zich beperkt tot die situaties waarbij de waterschappen het eigendom van het viswater hebben, en daarmee ook eigenaar zijn van het visrecht.

Concreet wordt antwoord gegeven op de onderstaande vragen:

1 Vanuit het waterbeheer:

Heeft de waterbeheerder (juridische) mogelijkheden om maatregelen uit te (laten) voeren gericht op het realiseren van ecologische doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water waarbij de visstand een rol speelt?

2 Vanuit de visrechthebbende:

Biedt de door de waterbeheerder voorgestane uitvoering van de Kaderrichtlijn Water voldoende zekerheid en waarborg voor het visserijbelang?

Het vinden van het antwoord op deze vragen heeft zich toegespitst op verschillende vormen bij het toebedelen van het visrecht. Door de werkgroep zijn de voor- en nadelen van de volgende juridische vormen nader beschreven, te weten:

- verhuur visrecht;
- uitgifte van vergunningen;
- geen verhuur visrechten en uitgifte vergunningen.

2

Visstandbeheer, visserijbeheer en waterbeheer

2 Visstandbeheer, visserijbeheer en waterbeheer

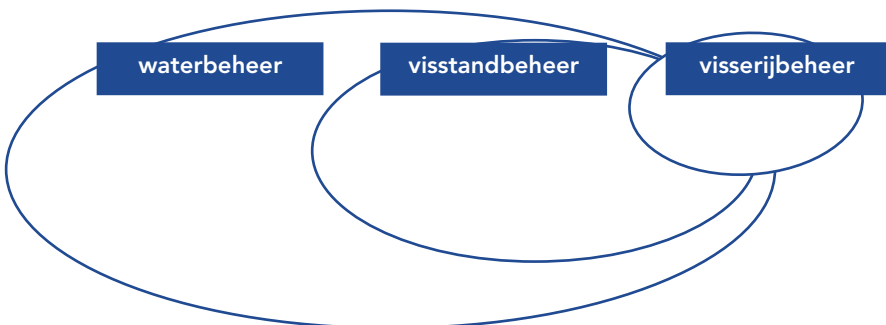
2.1 Definitie visstandbeheer en visserijbeheer

Vanwege een historisch gegroeide grote betrokkenheid bij het wel en wee van de visstand voelen visrechthebbenden (sport- en beroepsvisserij) zich (mede)verantwoordelijk voor het visstandbeheer. Visrechthebbenden beschouwen 'visstandbeheer' als een universeel begrip waaronder alle activiteiten vallen die gericht zijn op het beïnvloeden van de visstand en de visserij. Genoemd kunnen onder andere worden: uitzetten en onttrekken van vis, regelgeving ten aanzien van de visserij, het schrijven van visstandbeheerplannen en visplannen, visserijkundig onderzoek, monitoring, de aanleg van visvriendelijke oevers en gemalen, het verwijderen van bagger en het variëren van het waterpeil. Het is echter relevant om een onderscheid te maken tussen het visstandbeheer en het visserijbeheer.

Visstandbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van maatregelen met als doel het bereiken van een bepaalde visstand in een omschreven watersysteem. Deze maatregelen zijn onder andere gericht op het beheer van de leefomgeving van vissen. Visserijmaatregelen zoals het onttrekken of uitzetten van vissen maken deel uit van het visstandbeheer. De kwaliteit van het watersysteem en de visserij beïnvloeden de visstand wat betreft soortenrijkdom, soortensamenstelling en leeftijdsopbouw. Daarnaast kan de samenstelling en de hoeveelheid vis de waterkwaliteit en het ecologisch functioneren van een watersysteem beïnvloeden. Vanwege de relatie met het waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheer is het visstandbeheer dan ook onderdeel van het waterbeheer.

Visserijbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van maatregelen met als doel het optimaliseren van zowel de beroepsmatige als recreatieve visserij. Maatregelen zijn het uitzetten dan wel onttrekken van vis en de regulering daarvan middels het stellen van regels ten aanzien van de visserij. Onder visserijbeheer worden ook de maatregelen verstaan die gericht zijn op het beïnvloeden van de toegankelijkheid en de bevisbaarheid van het water. Het gevoerde visserijbeheer heeft invloed op de visstand en ook op het watersysteem. Het maken van een onderscheid tussen visstandbeheer en visserijbeheer is niet alleen functioneel wat betreft de mogelijke beïnvloeding van de visstand zelf, maar ook wat betreft de bevoegdheden voor deze beheervormen.

De waterbeheerder is vanuit zijn (eind)verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer bevoegd kaders te stellen waarbinnen de visserij de verantwoordelijkheid voor het visserijbeheer tot uitvoering brengt.

Figuur 1: Domeinen en relaties waterbeheer, visstandbeheer en visserijbeheer

2.2 Relatie visrecht, visstand en waterbeheer

De eigenaar van een water is visrechthebbende. Het visrecht maakt de eigenaar bevoegd en verantwoordelijk voor het visserijbeheer. De eigenaar van water kan besluiten om het visrecht van een water, meestal tegen betaling, uit te geven via een huurovereenkomst (Akte verhuring visrecht). Ook kan de eigenaar het visrecht onder zich houden en via vergunningen toestemming verlenen voor de uitoefening van de visserij. Bij de uitgifte van vergunningen blijft de eigenaar visrechthebbende en bevoegd visserijbeheerder. Bij verhuur van visrechten zijn de sport- en beroepsvissers die het visrecht huren bevoegd en verantwoordelijk voor het visserijbeheer.

Op basis van de Visserijwet zijn er vier maatregelen die de visrechthebbende (visserijbeheerder) zelf kan uitvoeren, te weten:

- 1 onderzoek naar de visstand;
- 2 vis uitzetten;
- 3 vis onttrekken;
- 4 het stellen van nadere regels ten aanzien van bevissing (bijvoorbeeld in visplan vastgelegde afspraken en/of vergunningvoorschriften).

Wanneer sport- en beroepsvissers het visrecht van bijvoorbeeld een waterschap huren, dan zijn ze volgens de Visserijwet gerechtigd tot het vissen en tot het uitvoeren van visserijkundige maatregelen zoals het uitzetten en onttrekken van vis. Hierdoor kan de visstand worden beïnvloed. De visstand in een water wordt beïnvloed door de fysisch-chemische waterkwaliteit, de kwaliteit van de leefomgeving van de vis (habitats) en visserijkundige maatregelen.

De waterbeheerders zijn verantwoordelijk voor ecologische gezonde watersystemen, waar ook de visstand toe behoort. Ze zijn beheerder van het leefmilieu van vissen en daarmee ook van de visstand. Ze voeren maatregelen uit die bijdragen aan het realiseren van de gestelde doelen en functies. Voor het leefmilieu van vissen en de visstand zijn dit onder andere maatregelen op het gebied van de waterkwaliteit, de inrichting en het onderhoud, waarbij bijvoorbeeld de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vismigratie belangrijke aspecten zijn. Wanneer aan de randvoorwaarden voor een gezonde visstand is voldaan kunnen allerlei gebruiksfuncties, van recreatief tot agrarisch, ook zonder problemen van het water gebruik maken.

De visstand is (naast andere parameters) een goede indicator om de ecologische toestand van oppervlaktewateren te beschrijven en te beoordelen. Hiervoor zijn diverse redenen.

- Vissen nemen in de voedselketen op verschillende niveaus een plaats in. De soortensamenstelling, abundantie en leeftijdsopbouw van de visstand geven daarmee een indicatie van het functioneren van het gehele watersysteem.
- Vissen leven relatief lang en geven hierdoor informatie over de toestand van het watersysteem gedurende een langere periode.
- Vissen zijn in vrijwel alle wateren aanwezig.

Vissen hebben grote diverse leefgebieden.

Het aantal vissoorten is klein in vergelijking met macrofauna, zoöplankton en fytoplankton en de soorten zijn eenvoudig op naam te brengen.

Er is veel bekend over de ecologie van vissoorten (habitateisen) en overige randvoorwaarden waaronder ze leven. Hiermee geeft de visstand een goede indicatie van de achterliggende factoren over het functioneren van het watersysteem.

In de Europese Kaderrichtlijn Water wordt de visstand als kwaliteitskenmerk beschreven waarbij waterbeheerders doelen met betrekking tot de visstand dienen vast te stellen en er zorg voor dragen dat deze doelen ook daadwerkelijk worden bereikt. Voor het bereiken van deze doelen is het van belang dat de waterbeheerder inzicht kan krijgen in de aanwezige visstand en indien nodig (samen met anderen) maatregelen moet kunnen treffen om de visstand in de gewenste richting te sturen teneinde de Kaderrichtlijn Waterdoelstellingen (een duurzame visstand die behoort bij een bepaald watertypen, vertaald in de meetbare grootheden soortensamenstelling, abundantie en leeftijdsopbouw) te realiseren. Hiermee is de waterbeheerder ook expliciet verantwoordelijk voor de visstand. Aan de hand van monitoringsresultaten en rapportages over (onder meer) de visstand beoordeelt de EU of al dan niet aan de gestelde doelen wordt voldaan.

Waterbeheer (visstandbeheer) en visserijbeheer beïnvloeden elkaar via de visstand. Het visserijbeheer uitgevoerd door de visserijsector mag niet strijdig zijn met het waterbeheer (visstandbeheer) en de doelen die voor het water en de visstand krachtens de Kaderrichtlijn Water gaan gelden.

2.3 Relatie visrecht en visrechthebbende

Door het verwerven van visrecht en het uitgeven van vergunningen aan hun leden, zijn hengelsportverenigingen ontstaan, later de federaties en de Nederlandse Vereniging van Sportvissersfederaties. Het verwerven en behouden van visrecht vormt daarmee de historische basis van de georganiseerde sportvisserij. Grosso modo geldt voor de beroepsvisserij hetzelfde. Op basis van de in de Visserijwet vastgelegde status van visrechten, is het hebben en behouden van visrechten ook als doelstelling statutair vastgelegd door de meeste verenigingen; voor beroepsvissers is het hebben van visrechten (met wettelijk continuatierecht) van belang voor bijvoorbeeld de kredietfacilitering ten behoeve van investeringen.

De waterbeheerder heeft niet alleen de mogelijkheid om de leefomgeving van de vis te beïnvloeden. Met behulp van voorwaarden bij het verhuur van visrecht kan de bevoegdheid van visrechthebbenden (sport- en beroepsvisserij) binnen het visserijbeheer worden begrensd. Zo kan de waterbeheerder via voorwaarden regels stellen aan het direct fysiek ingrijpen op de visstand zoals het uitzetten en wegvangen van vis.

2.4 De verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer

De Kaderrichtlijn Water verplicht de waterbeheerders om doelen voor de visstand te formuleren en (samen met anderen) maatregelen te treffen om deze doelen te realiseren. Deze taakstelling legt een publiekrechtelijke verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer bij de waterbeheerder. De waterbeheerder is bevoegd en verantwoordelijk voor het beheer van de leefomgeving van de vis en verantwoordelijk voor visstandbeheer.

De huurder van het visrecht (meestal een hengelsportorganisatie of beroepsvisser) heeft op grond van de Visserijwet als visrechthebbende echter als enige de bevoegdheid vis te vangen, vis uit te zetten en regels ten aanzien van de visserij te stellen voor zover daaraan door verhuurder geen nadere voorwaarden zijn gesteld. De visrechthebbende is daarmee in privaatrechtelijke zin, krachtens de Visserijwet, bevoegd tot het visserijbeheer.

Om te kunnen voldoen aan de beleidsdoelen van de waterbeheerder, de instandhoudingdoelen van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water doelstellingen zal het uitgeven van

visrechten en de continuering daarvan moeten worden afgestemd op het bereiken en behouden van een gezond leefmilieu voor vissen en een gezonde en passende visstand. Essentieel is dat de waterbeheerder sturend kan optreden met betrekking tot het te voeren visserijbeheer door de visrechthebbende.

Schema 1: huidige en in cursief aanvullende gewenste, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het geval van verhuurde visrechten

	Verantwoordelijkheid	Bevoegdheid
Waterbeheerder	• Publiekrechtelijk voor waterbeheer, opstellen ecologische doelen en behalen Kaderrichtlijn Water doelen door visstandbeheer. • Uitvoeren van maatregelen vastgelegd in waterbeheerplan (of visstandbeheerplan). • Monitoren/beoordelen visstand.	• <i>Stellen van voorwaarden bij verhuur visrecht en bij het uitgeven van vergunningen binnen het kader van de Visserijwet (bijvoorbeeld verplichten deelname Visstandbeheercommissie; verplichten opstellen visplan; toestaan onderzoek visstand).</i> • <i>Accorderen visplan.</i>
Sportvisserij en beroepsvisserij als huurders van visrecht	• Privaatrechtelijk voor een doelmatige bevissing. • <i>Visserijbeheer vast te leggen en uit te voeren volgens visplannen.</i>	• Het onttrekken en uitzetten van vis, het reguleren van de visserij en doen van visserijonderzoek binnen het kader van een geaccordeerd visplan.

2.5 De invloed van het visserijbeheer op de visstand

Uitzetten van vis

Als visserijbeheermaatregel is het uitzetten van glasaal en pootaal door beroepsvisseren een decennia oud fenomeen, meestal ter compensatie van het afsluiten van trekwegen door kunstwerken. In het verleden is ten behoeve van de hengelsport vaak vis uitgezet, vooral ter compensatie van vissterfte. Vanwege de verbeterde waterkwaliteit en het voortschrijdend inzicht in de relatie tussen de visstand en de kwaliteit van het watersysteem wordt tegenwoordig nauwelijks meer vis uitgezet. Het uitzetten van vis dat nu gebeurt, is gericht op: verhogen van de productie, compensatie voor migratiebelemmeringen (aal), herintroductie, het behouden van specifieke soorten, of vindt plaats in specifieke, daarvoor aangewezen visvijvers.

Visserij

Het vangen (onttrekken) van vis door de beroeps- en sportvisserij en stroperij kan, afhankelijk van de omvang, effect hebben op de visstand. De onttrekking van vis kan, ten behoeve van het visstandbeheer, binnen randvoorwaarden als visstandbeheermaatregel ook een positieve bijdrage leveren aan het bereiken van waterkwaliteitsdoelen. Een voorbeeld hiervan is Actief Biologisch Beheer, ook wel biomanipulatie genoemd. Het gaat dan om het grootschalig onttrekken van een

teveel aan vissoorten zoals brasem zodat het water de kans krijgt om in een stabiel heldere en plantenrijke toestand te komen. Actief Biologisch Beheer kan als, eenmalige aanvullende maatregel, worden ingezet en is gericht op het realiseren van een duurzame visstand die passend is voor het betreffende watersysteem.

Vergunningen en regels

De voorwaarden en condities voor de visserij zijn vastgelegd in de Visserijwet. Hierin is ook de regelgeving voor de huur en verhuur en de uitgifte van vergunningen vastgelegd. Op basis hiervan en op basis van eisen die voortkomen uit waterbeheerdoelstellingen (waaronder de Kaderrichtlijn Water doelstellingen) kunnen door de waterbeheerder nadere voorwaarden worden verbonden aan de wijze waarop de huurder van het visrecht de visserij dient uit te oefenen. Deze voorwaarden dienen door de huurder te worden doorvertaald in door huurder uit te geven vergunningen (bijvoorbeeld door hengelsportorganisaties aan hun leden). De voorwaarden kunnen zowel betrekking hebben op procesafspraken (nakomen afspraken uit visplan) als op inhoudelijke voorwaarden. Bijvoorbeeld afspraken voor de beroepsvisserij over grootte van de ringen in fuiken en te gebruiken vangsttechnieken, vangplaatsen en –tijden. Voor de sportvisserij gaat het om bijvoorbeeld afspraken over meeneemlimieten, meeneemverboden, of het voeren van vis. Afspraken die in Visstandbeheercommissies (VBC's) zijn gemaakt en/of zijn opgenomen in een visplan kunnen ook direct in een huurovereenkomst of individuele vergunning worden opgenomen of worden doorvertaald.

Visstandbeheercommissie

Een Visstandbeheercommissie (VBC) is een commissie/samenwerkingsverband waarin visrecht-hebbenden, en vergunning(machtiging)houders samenwerken met water- en natuurbeheerders om te komen tot een afgestemd visstandbeheer en visserijbeheer. Dit beheer zal moeten passen binnen het waterbeheer en de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Hiertoe dienen de visrecht-hebbenden in de VBC een visplan op te stellen en uit te voeren. De waterbeheerder is eindverantwoordelijk voor het visstandbeheer en bevoegd tot het stellen van kaders aan het visserijbeheer. Voor de Rijkswateren zijn visrecht-hebbenden door het Ministerie van LNV (verhuurder visrecht) verplicht gesteld deel te nemen aan VBC's. Ook de verplichting tot het opstellen van een Visplan zal in 2006 worden geregeld. Voor de regionale wateren wordt samenwerking in VBC's door het Ministerie van LNV aanbevolen. Inmiddels zijn in de meeste waterschapsgebieden al veel VBC's ingesteld respectievelijk in voorbereiding.

3

Visrechtensituaties

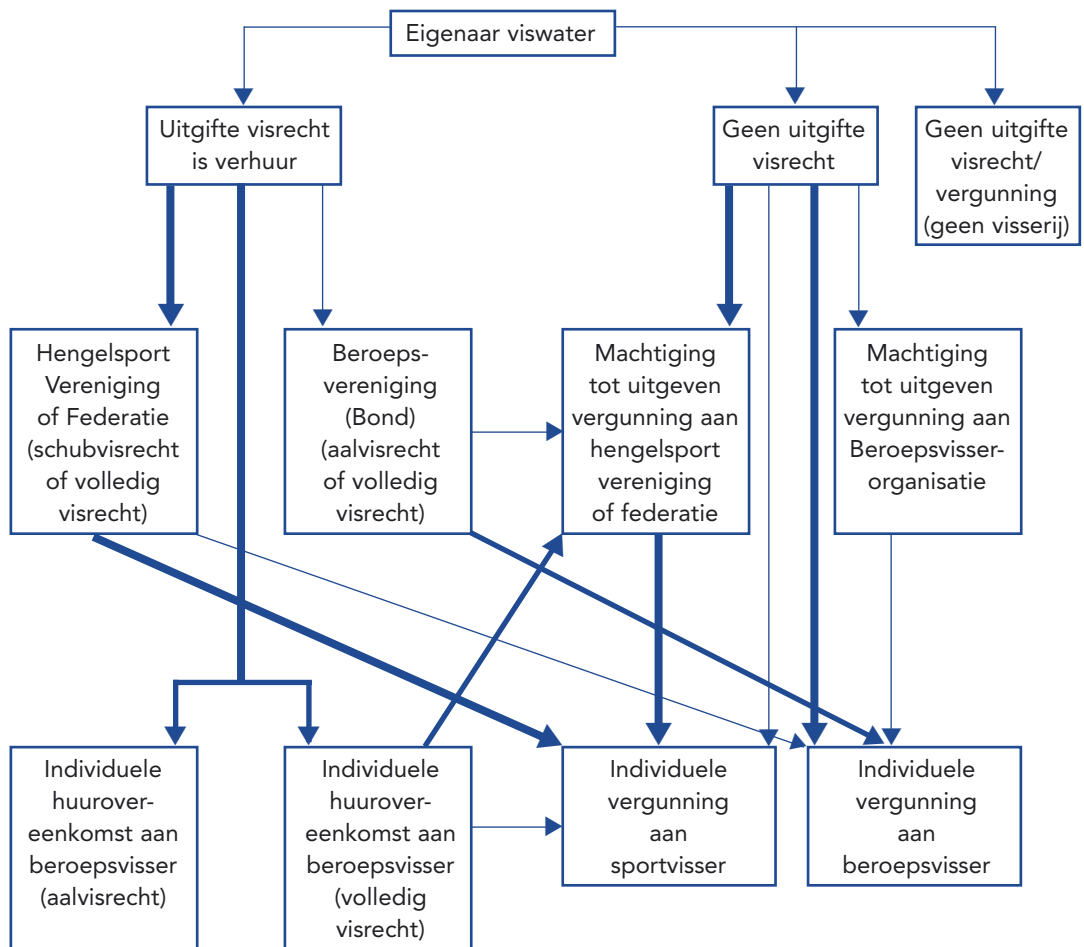
3 Visrechtensituaties

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op drie situaties waarbij de waterbeheerder eigenaar is van het visrecht:

- 1 visrecht wordt verhuurd aan een hengelsportorganisatie en/of (een organisatie van) beroepsvisser(s) *in de meeste gevallen* gesplitst, met het aalvisrecht voor de beroepsvisserij en het schubvisrecht voor de sportvisserij;
- 2 visrecht wordt niet verhuurd; de waterbeheerder geeft vergunningen uit voor de visserij (rechtstreeks of via machtiging aan een visserij-organisatie);
- 3 visrecht wordt niet verhuurd en er worden geen vergunningen uitgegeven (geen visserij mogelijk).

De diverse mogelijkheden en doorwerking naar de individuele beroeps- en sportvisser is weergegeven in schema 2. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op de situatie waarbij de waterbeheerder geen eigenaar van het visrecht is.

Schema 2

Toelichting op schema 2:

Met de dikke pijlen zijn de veel voorkomende situaties weergegeven.

Een huurder van visrecht mag het visrecht niet doorverhuren. De huurder mag wel vergunningen afgeven aan individuele beroepsvissers en sportvissers. De huurder blijft verantwoordelijk/aansprakelijk voor het naleven van de huurvoorwaarden. Meestal vindt gesplitst verhuurd plaats: het 'schubvisrecht' aan de sport en het 'aalvisrecht' aan het beroep. Als niet is gesplitst is sprake van volledig visrecht. Bij splitsing zijn de visrechthebbenden verantwoordelijk/aansprakelijk voor het naleven van de voorwaarden in de voor de rechthebbende geldende huurovereenkomst

Een beroepsvisser kan het visrecht huren van een waterschap en individuele vergunningen voor visserij met de hengel afgeven aan sportvissers (bij volledig visrecht). Een hurende beroepsvisser kan ook een machtiging afgeven aan een hengelsportvereniging. Deze vereniging kan daarmee vergunningen afgeven aan individuele sportvissers. De hurende beroepsvisser blijft in dat geval verantwoordelijk/aansprakelijk.

Een hengelsportvereniging of federatie kan het volledig visrecht huren van een waterschap en vergunningen afgeven aan de leden maar ook vergunningen afgeven aan individuele beroepsvissers of machtigingen aan organisaties van beroepsvissers. De hurende hengelsportvereniging is verantwoordelijk voor het naleven van de huurvoorwaarden met het waterschap en voor de vergunningsvoorwaarden richting de vergunninghouders.

Beroep en bezwaar tegen een voorgestelde wijziging van een huurovereenkomst is mogelijk. Verhuurder en huurder kunnen de in de huurovereenkomst opgenomen voorwaarden of aanpassingen voorleggen aan de bij Visserijwet ingestelde Kamer voor de Binnenvisserij. De Kamer dient huurovereenkomsten goed te keuren, evenals vergunningen met uitzondering van de vergunning voor de visserij met de hengel. De Kamer toetst op basis van de Visserijwet primair op doelmatigheid van de bevissing en beoordeelt daarnaast of wijziging van voorwaarden of opname van nieuwe voorwaarden procedureel juist is verlopen. Bij wijziging beoordeelt de Kamer of het geschade belang van de huurder in verhouding staat tot het belang van de verhuurder om tot aanpassing over te gaan. Een belangrijk publiek en maatschappelijk belang – bijvoorbeeld de realiseerbaarheid van doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water – zal hierbij een belangrijk wegingscriterium zijn. Naar verwachting zal de Minister van LNV in 2006 komen met nadere voorstellen tot het opheffen van de Kamer.

3.1 Verhuur visrecht

De eigenaar van het visrecht verhuurt het visrecht veelal voor zes jaar (of met redenen voor kortere perioden) aan een of meerdere organisaties van sportvissers, respectievelijk beroepsvissers. De huurder wordt visrechthebbende en krijgt daarmee de bevoegdheid tot het visserijbeheer. Deze situatie komt veel voor.

Dit betekent dat het waterschap van het visstandbeheer de verantwoordelijkheid voor het visserijbeheer overdraagt aan de visrechthebbende. Krachtens de Visserijwet kunnen voorwaarden bij de uitgifte en/of verlenging van het visrecht in de huurovereenkomst worden opgenomen. Ter bescherming van de investeringen en inspanningen van de huurder kent de Visserijwet een verlengingsrecht voor huurovereenkomsten (continuatierecht), maar zaken van groot publiek belang, zoals de realisatie van de Kaderrichtlijn Waterdoelen, kunnen eventueel het aanpassen of opzeggen van huurovereenkomsten mogelijk maken.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de controle en handhaving op het naleven van de huurvoorwaarden ligt bij de uitgever van de huurovereenkomst, dus het waterschap (bestuursrecht). De consequenties voor het niet naleven van de voorwaarden liggen bij de huurder. Een deel van de verantwoordelijkheid voor controle, handhaving en sanctionering, middels de uitvoering van de voorwaarden uit de huurovereenkomst en het naleven van afspraken uit het visplan, ligt (in VBC-verband) bij de huurder(s) van het visrecht. De controle op het naleven van de Visserijwet (het hebben van een vergunning, gesloten tijd voor bepaalde vissoorten, minimummaten vissoorten) ligt bij de landelijke overheid (KLPD en AID; strafrecht).

3.2 Uitgifte vergunningen

De eigenaar van het visrecht verhuurt het visrecht niet, maar geeft vergunningen (of machtigingen tot het uitgeven van vergunningen) maximaal voor drie jaar uit aan hengelsportorganisaties of aan (organisaties van) beroepsvissers. Als een machtiging wordt uitgegeven geeft de eigenaar van het visrecht de machtiginghouder toestemming, in de vorm van een privaatrechtelijk contract, om namens hem vergunningen uit te geven aan individuele beroeps- en sportvissers. Het visrecht wordt hierbij dus niet verhuurd en expliciete verantwoordelijkheid voor het volledige visstandbeheer, inclusief het visserijbeheer (onderzoek, uitzetten van vis, onttrekken van vis en het stellen van nadere eisen ten aanzien van de visserij) blijft bij de eigenaar van het visrecht (i.c. de waterbeheerder). Naast de constructie met machtigingen bestaat er ook de mogelijkheid dat de eigenaar rechtstreeks vergunningen uitgeeft aan individuele sportvissers en/of beroepsvissers. In de praktijk komt dit bij een aantal gemeenten voor. Ook een enkel waterschap kent deze vorm.

In beide situaties vindt de visserij uiteindelijk plaats op basis van vergunningen. De wijze waarop deze vergunningen worden toegepast (welke visserij, waar, hoeveel, met welk vistuig etc.) dient door de visrechthebbende (i.c. de waterbeheerder) te worden bepaald en in voorwaarden te worden vastgelegd.

3.3 Geen uitgifte visrechten en vergunningen

De eigenaar verhuurt het visrecht niet en geeft geen vergunningen uit. Sport en/of beroepsvisserij is daardoor niet mogelijk, behalve door de eigenaar zelf. Deze situatie komt in lokale wateren voor bij particulieren en soms ook ten behoeve van (natuur) bescherming. Bijvoorbeeld bij waterbeheerders die kwetsbare wateren in beheer hebben. Ook in deze situatie ligt de volledige verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van het visstandbeheer inclusief het 'eigen' visserijbeheer bij de waterbeheerder.

3.4 Overige eigenaren visrecht

Bijzonder aandacht verdienen de overige eigenaren van het visrecht. Het visrecht zit meestal 'vast' aan het eigendom van de grond onder het water. Naast de waterbeheerder kunnen ook gemeenten en particulieren eigenaar van het visrecht zijn. Daarnaast bestaat er ook visrecht wat 'los' staat van het eigendom van het water. Dit worden oud-zakelijke of heerlijke visrechten genoemd.

Het aandeel wateren waarbij het eigendom niet bij de waterbeheerder ligt is soms aanzienlijk. In de Krimpenerwaard bijvoorbeeld heeft de waterbeheerder minder dan 2% van alle wateren in eigendom. In deze situaties kan de waterbeheerder via het privaatrecht geen invloed uitoefenen op het visserijbeheer en daarmee op de visstand. Gelet op de verantwoordelijkheid die de waterbeheerder heeft ten aanzien van de visstand is het wenselijk dat de waterbeheerder een wettelijke bevoegdheid krijgt voor alle wateren (los van eigendom) om invloed uit te oefenen op/ randvoorwaarden te stellen aan het visserijbeheer. Dit is in deze nota niet uitgewerkt.

4

Aanvullende voorwaarden en afwegingscriteria voor verhuur en vergunningverlening

4 Aanvullende voorwaarden en afwegingscriteria voor verhuur en vergunningverlening

4.1 Aanvullende voorwaarden bij verhuur en uitgifte van vergunningen

In de drie beschreven visrechtensituaties heeft de waterbeheerder in meer of mindere mate directe invloed op de visstand. Bij verhuur van de visrechten zonder aanvullende voorwaarden kan hij geen visserijonderzoek doen, vis uitzetten en wegvangen en geen nadere regels stellen ten aanzien van de bevissing. In het geval van vergunningverlening blijft de volledige verantwoordelijkheid voor het visstand- en visserijbeheer bij de waterbeheerder. De precieze mogelijkheden en beperkingen voor het gebruik door de vergunninghouders moeten als expliciete voorwaarden in de vergunning worden opgenomen. In situaties waarbij de waterbeheerder als eigenaar geen visrechten verhuurt of vergunt heeft hij het alleenrecht, zowel ten aanzien van het beheer als van het gebruik van het visrecht. Zowel vanuit de waterbeheerders als ook vanuit de sport- en beroepsvisserij wordt onderkend dat aanvullende voorwaarden voor huurovereenkomsten en aanvullende regelgeving in vergunningen wenselijk zijn om enerzijds de positie van de waterbeheerder als visstandbeheerder te waarborgen en anderzijds de positie van de georganiseerde sport en beroepsvisserij te handhaven en te waarborgen.

Bij het verhuur kunnen de volgende aanvullende voorwaarden worden gesteld.

- De visrechthebbende (huurder) staat toe dat de verhuurder onderzoeken uitvoert naar de visstand. De verhuurder spant zich in om in VBC-verband waaronder het water van de huurder valt de onderzoeksvraag en opzet van het visstandonderzoek te bespreken en bij de uitvoering gebruik te maken van de kennis en kunde van de huurder (beroepsvisser).
- De visrechthebbende (huurder) staat toe dat de waterbeheerder visserijkundige maatregelen treft die noodzakelijk worden geacht voor het behalen van de doelstellingen uit het waterbeheerplan en/of de doelstellingen vanuit de Kaderrichtlijn Water.
- In de huurovereenkomst kunnen bepalingen worden opgenomen over het al of niet uitzetten van vis. Dit onderwerp kan ook worden opgenomen in het verplichte visplan dat getoetst wordt door de waterbeheerder.
- De visrechthebbende (huurder) en/of gemachtigde vergunningverlener (sportvisserij) en/of vergunninghouder (beroepsvisserij) is verplicht deel te nemen aan de Visstandbeheercommissie (VBC).
- De visrechthebbende (huurder) en/of gemachtigde vergunningverlener (sportvisserij) en/of vergunninghouder (beroepsvisserij) is verplicht mee te werken aan het (in VBC-verband) opstellen, uitvoeren én naleven van een visplan.

Het visplan wordt door de waterbeheerder getoetst aan het (op te stellen) eigen visstandbeleid, de opgestelde (visstand) beheerplannen en de doelstellingen vanuit het waterbeheer en/of de Kaderrichtlijn Water. Het visplan bevat de uitwerking op het gebied van de visserij, waaronder bijvoorbeeld vangstquota's, eventueel het al of niet uitzetten van vis en adequate regelgeving, controle en handhaving. In het visplan wordt door de visserijbeheerder ook de uitvoering van monitoring, onderzoek en registratie uitgewerkt. Waar nodig kunnen de afspraken in het visplan worden gereguleerd, met inbegrip van de sanctionering bij het niet naleven van afspraken. Het verdient aanbeveling dat waterbeheerder en visrechthebbenden/vergunninghouders gezamenlijk – in VBC-verband – overleggen over de huurvoorwaarden.

4.2 Afwegingscriteria voor verhuur of vergunningverlening

In hoofdstuk 3 is een beschrijving gegeven van de diverse visrechtensituaties.

Gelet op de belangen van de waterbeheerder en de visserij is er bij ieder van de beschreven situaties een aantal aspecten te benoemen die dienen te worden meegenomen in de afweging bij de keuze voor een van deze vormen. Hieronder is een aantal van deze aandachtspunten opgesomd.

Verhuur

- De sport- en beroepsvisserij is van mening dat met aanvullende voorwaarden het door de waterbeheerder gewenste visstandbeheer mogelijk kan worden gemaakt dan wel kan worden gerealiseerd.
- De sport- en beroepsvisserij is van mening dat de investeringen die ze moeten maken voor het tot stand komen en uitvoeren van visplannen alleen door hen kunnen worden opgebracht en verantwoord indien de rechtszekerheid voor de visserij voor de langere termijn gewaarborgd is.
- Verhuur van het visrecht past bij de statutaire doelstellingen en structuur van de georganiseerde sportvisserij.
- Verhuur voor een langere periode (zes jaar) geeft zekerheid aan en continuïteit van de bedrijfsvoering (waaronder kredietwaardigheid) van de beroepsvisserij.
- De administratieve lasten zijn voor de waterbeheerder bij huurovereenkomst beperkter dan in het geval er met vergunningen (maximaal drie jaar) wordt gewerkt.
- Bij verhuur ligt de controle en handhaving van de visserijbepalingen primair bij visrechthebbers.
- Toetsing op het naleven van de huurovereenkomst zal door de waterbeheerder moeten plaatsvinden.
- Een keuze voor huurovereenkomsten in plaats van vergunningverlening sluit aan bij het rijksbeleid dat juist inzet op een stelsel waarin zoveel mogelijk wordt gewerkt met huurovereenkomsten (met voorwaarden) in plaats van vergunningen.

Vergunning

- De eigenaar van het visrecht kan in een vergunning allerlei regels opnemen om hiermee als eigenaar van het viswater en visrechthebber zijn invloed op de visserij in te vullen. De waterbeheerder heeft de vrijheid om geheel naar eigen inzicht het visstandbeheer en visserijbeheer vorm te geven.
- De uitgifte van vergunningen (ook via machtiging) door de waterbeheerder legt, mede gelet op de geldigheid van de vergunning (veelal drie jaar) en de toetsing daarop meer administratieve lasten bij de waterbeheerder dan bij de langer lopende huurovereenkomsten. Vergunningvoorwaarden moeten elke drie jaar worden opgesteld en afgehandeld.
- Van de zijde van de beroepsvisserij wordt aangegeven dat de wettelijk geregelde maximale vergunningstermijn van drie jaar de bedrijfszekerheid van de beroepsvisser beperkt.
- De waterbeheerder is als enige bevoegd tot maatregelen ten behoeve van het optimaliseren van de visserij. Visserijbeheer maatregelen, behoudens monitoring krachtens de Kaderrichtlijn Water, zijn geen directe taak van de waterbeheerder. Het visserijbeheer (onderzoeken, onttrekken en eventueel uitzetten van vis) gericht op het bereiken van waterbeheer en Kaderrichtlijn Water doelstellingen zal voor de meeste wateren volstaan.
- De verantwoordelijkheid voor (privaatrechtelijke) controle en handhaving van visserijregelingen ligt primair bij de waterbeheerder.

- Het toestaan van visserij via vergunningverlening strookt niet met het rijksbeleid.
- Vanuit de sportvisserij wordt aangegeven dat vergunningverlening geen constructieve bijdrage levert aan de statutaire doelstellingen van de georganiseerde sportvisserij. Er bestaat een afbreukrisico voor de structuur, financiering, organisatie en professionalisering van de sportvisserij. De aanwezigheid van een dergelijke structuur is ook voor de waterbeheerder een voordeel op het gebied van communicatie, kennis & informatie, advisering en het realiseren van de maatschappelijke participatie van gebruikers/belangengroepen bij het waterbeheer.
- De sport- en beroepsvisserij geven aan dat de deelname van vergunninghouders aan een VBC onder druk komt te staan, omdat zij hierin dan nog slechts als uitvoerders en niet op basis van een eigen verantwoordelijkheid zitting hebben.

Geen verhuur of vergunningverlening

- Aan het niet uitgeven van visrechten dient een belangenafweging ten grondslag te liggen. Op basis van kennis van het functioneren van bepaalde kwetsbare wateren (gevoelig voor eutrofiëring en/of bijvoorbeeld een zwemwaterfunctie of natuurfunctie) kan de waterbeheerder er voor kiezen om het visrecht niet te verhuren of vergunningen uit te geven.

5

Conclusies en aanbevelingen

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Algemeen

- De waterbeheerders zijn verantwoordelijk voor ecologisch gezonde watersystemen, waar ook de visstand toe behoort. De waterbeheerder is beheerder van het leefmilieu van vissen. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor de visstand.
- Waterschappen hebben het eigendom van veel wateren. De eigenaar van een water is ook eigenaar van het visrecht. Het visrecht maakt de eigenaar verantwoordelijk voor het visserijbeheer. De eigenaar van water kan besluiten om het visrecht van een water wel of niet uit te geven via een huurovereenkomst. Het toestaan van visserij kan ook plaatsvinden via vergunningen. Bij het uitgeven van vergunningen blijft de eigenaar visstandbeheerder en visserijbeheerder. Bij verhuur van visrechten blijft de eigenaar (eind)verantwoordelijk voor het visstandbeheer en zijn de sport- en beroepsvissers die het visrecht huren verantwoordelijk voor het visserijbeheer.
- In de Europese Kaderrichtlijn Water wordt de visstand als kwaliteitskenmerk beschreven waarbij waterbeheerders doelen met betrekking tot de visstand dienen vast te stellen en er zorg voor moeten dragen dat deze doelen ook daadwerkelijk worden bereikt.
- Om te kunnen voldoen aan de instandhoudingsdoelen van de vogel- en habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water/waterbeheersdoelstellingen zal het visserijbeheer via huurovereenkomsten en/of vergunningen moeten worden afgestemd op het bereiken en behouden van een gezond leefmilieu voor vissen en een gezonde visstand.

Verhuur visrecht

- Verhuur van visrecht, veelal voor een langere periode (zes jaar) past bij de structuur en de statutaire doelstellingen van de georganiseerde sportvisserij, zoals dat vanuit de Visserijwet en het Rijksbeleid is vorm gegeven.
- Verhuur van visrecht, veelal voor een langere periode (zes jaar) is van belang voor de bedrijfszekerheid en continuïteit van de bedrijfsvoering (waaronder kredietwaardigheid) van beroepsvisserijbedrijven.
- De administratieve en personele lasten van de waterbeheerder zijn bij huurovereenkomsten beperkter dan in het geval van vergunningverlening (veelal drie jaar).
- De controle en handhaving van de visserijbepalingen (in de visplannen) liggen bij verhuur primair bij de visrechthebbenden.
- De keuze voor huurovereenkomsten sluit aan bij het beleid dat door de Rijksoverheid wordt gevoerd ten aanzien van de binnenvisserij. In dit beleid zal vanaf 2006 worden ingezet op een sterkere verankering van VBC's, waaronder de verplichting tot het opstellen van visplannen, en een uitvoering van de visserij die past bij de gebiedsgerichte doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Het Rijksbeleid is binnen dit kader ook gericht op het vergroten van de uitvoerende rol van private, maatschappelijke organisaties zoals de visserij.

Vergunningen

- De eigenaar van het visrecht kan er voor kiezen het visrecht niet te verhuren, maar visserij toe te staan via vergunningen (rechtstreeks of via machtiging). In het geval er een machtiging wordt uitgegeven geeft de eigenaar van het visrecht de machtigingshouder (organisatie van sportvissers, idem beroepsvissers) toestemming, in de vorm van een privaatrechtelijk contract, om namens

hem vergunningen uit te geven aan individuele beroeps- en sportvissers. Naast de constructie met machtigingen bestaat er ook de mogelijkheid dat de eigenaar rechtstreeks vergunningen uitdeelt aan individuele sportvissers en/of beroepsvissers.

- De eigenaar van het visrecht blijft zelf visrechthebbende. De eigenaar (waterbeheerder) kan geheel naar eigen inzicht het visstandbeheer en visserijbeheer vormgeven.
- De eigenaar van het visrecht stelt in een vergunning regels op voor het visserijkundig gebruik.
- De verantwoordelijkheid voor controle en handhaving ligt uitsluitend bij de waterbeheerder.
- De maximaal gehanteerde vergunningstermijn van drie jaar en de noodzaak tot sturing op de visserij door opname van voorwaarden in de vergunning, leidt tot extra administratieve lasten voor de eigenaar en beperkt de bedrijfszekerheid van de beroepsvisser. Daartegenover staat dat vergunningverlening meer flexibiliteit biedt om op beleidswijzigingen in te spelen.
- Volgens de georganiseerde beroeps- en sportvisserij bestaat er bij vergunningverlening een afbreukrisico voor de structuur, financiering, organisatie en professionalisering van de visserij.
- Een dergelijke uitgifte van het recht om te vissen via vergunningverlening staat haaks op het Rijksbeleid.

Geen verhuur en vergunningverlening

- In beginsel kan visserij plaatsvinden binnen de doelstellingen vanuit het waterbeheer. In specifieke situaties wordt geen visserij toegestaan in verband met bescherming van specifieke natuurwaarden of bij (zeer) kwetsbare wateren. De eigenaar verhuurt het visrecht niet en/of geeft geen vergunningen uit. Visserij en visserijbeheer is daardoor niet mogelijk, behalve door de eigenaar zelf.

5.2 Aanbevelingen

- De waterschappen zullen in samenwerking met de georganiseerde visserij de gevolgen van de Kaderrichtlijn Water goed moeten communiceren met de achterban van de sport- en beroepsvisserij.
- Gelet op de verantwoordelijkheid die de waterbeheerder heeft ten aanzien van de visstand verdient het aanbeveling de waterbeheerder een bevoegdheid te geven voor alle wateren (los van eigendom) zodat hij daarmee invloed kan uitoefenen op de visstand. Gedacht kan worden aan de volgende opties:
  - 1 wijziging van de Visserijwet;
  - 2 bepalingen opnemen in de keur van het waterschap;
  - 3 Integrale Waterwet.
- Waterbeheerders kunnen in huurovereenkomsten aanvullende voorwaarden opnemen met het oog op het realiseren van de Kaderrichtlijn Water doelen. Bijvoorbeeld om het monitoren van de visstand door de waterbeheerder mogelijk te maken, zonder toestemming van de visrechthebbende.
- Het verdient aanbeveling de waterbeheerder (in de Visstandbeheercommissie) een zodanige positie te geven dat de waterbeheerder vanuit zijn bevoegdheid een toetsende en goedkeurende rol krijgt bij de vaststelling van visplannen. De waterbeheerder kan zichzelf deze positie geven via de huurovereenkomst en bijvoorbeeld een Visstandbeheercommissieconvenant.
- Het verdient aanbeveling de maatregelen in een visplan en/of andere afspraken die in Visstandbeheercommissieverband worden gemaakt zo nodig te vertalen in individuele vergunningen.

Bijlagen

BIJLAGE I – Samenvatting Visserijwet

Doelstelling van de wet

De doelstelling van de Visserijwet is het bevorderen van een doelmatige bevissing van de nationaal en internationaal beschikbare visgronden waarbij rekening wordt gehouden met natuur- en welzijnsbelangen. Onder doelmatige bevissing wordt verstaan het zodanig bevissen van een water dat de visstand niet wordt weggenomen, maar er anderzijds ook voor wordt gewaakt dat er geen overmatige visstand ontstaat.

In de loop der jaren zijn er op het terrein van de binnenvisserij diverse wetswijzigingen doorgevoerd. De laatste grote wijziging dateert uit 1985. In de Visserijwet is, naast visserijregels ook de instelling en taken van de Kamer voor de Binnenvisserij geregeld.

Relevante bepalingen

In relatie tot deze nota zijn vooral de onderdelen die zich uitspreken over het beheer van de visstand relevant.

Volgens de Visserijwet is men gerechtigd tot het uitzetten en vangen van vis indien men de rechthebbende op het visrecht is. Rechthebbende op het visrecht is volgens artikel 1 van de Visserijwet 'de gerechtigde tot vissen uit welken hoofden ook, behalve de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 21, tweede lid'.

Vissen en uitzetten van vis is in eerste instantie voorbehouden aan de rechthebbende op het visrecht. Iemand die geen rechthebbende op het visrecht is, is volgens artikel 17 en 56 van de Visserijwet zelfs strafbaar als hij zonder toestemming van de rechthebbende vis in diens water uitzet en vangt. Behalve vissen en uitzetten van vis mag de rechthebbende ook via de vergunning regels vaststellen over de bevissing. Dit staat beschreven in de Memorie van Antwoord II bij de wijziging van de Visserijwet 1969: 'De viswaterbeheerders (bedoeld de visrechthebbenden) zijn binnen de mogelijkheden welke de wet hun toelaat, volkomen vrij ten aanzien van het door hem beheerde water die regelen omtrent maatverhoging, vangstbeperking en inkrimping van de vistijd te stellen, die zij nuttig en nodig oordelen'.

In de praktijk zullen als visrechthebbenden meestal hengelsportfederaties, -verenigingen en beroepsvissers optreden die op basis van een huurovereenkomst visrechten hebben gehuurd van de eigenaren van het water.

Hetzelfde water kan door zowel sport- als beroepsvissers gehuurd worden; de visrechten worden dan 'gesplitst' verhuurd: het schubvisrecht wordt dan verhuurd aan de sportvisserij, het aalvisrecht aan de beroepsvisserij. Ook komt het voor dat het volledig visrecht aan een beroepsvisser wordt verhuurd die de sportvissers op machtiging laat vissen en omgekeerd.

BIJLAGE II – Samenwerken in Visstandbeheercommissie

Als eigenaar van de rijkswateren, streeft de overheid in toenemende mate naar een integraal beheer van deze wateren. In dit kader ziet de overheid de samenwerking op het gebied van planmatig, duurzaam visstandbeheer als belangrijk. Visstandbeheercommissies, afgekort VBC's worden daarbij als belangrijk middel beschouwd. Zo wordt vanaf 1998 voor de Rijkswateren bij de verlenging van huurovereenkomsten en de uitgifte van visrechten een verplichting tot het instellen en functioneren van een VBC opgenomen.

Het vigerende binnenvisserijbeleid, vastgelegd in het Beleidsbesluit Binnenvisserij (1999) verwoordt het overheidsbeleid voor de binnenvisserij tot het jaar 2010. Over het visstandbeheer en de VBC's zegt het beleidsbesluit het volgende:

Ter bevordering van doelmatig visstandbeheer en doelmatige visserij zal voor de Rijkswateren, via huurovereenkomsten, het opstellen en uitvoeren van een visstandbeheerplan verplicht gesteld worden. Dit ligt in het verlengde van de verplichting tot het instellen en laten functioneren van VBC's. Het niet nakomen van deze bepaling kan reden zijn voor het ontbinden van de huurovereenkomst via de rechter. Andere watereigenaren wordt gevraagd dit rijksbeleid over te nemen en uit te werken in hun eigen beleids- en uitvoeringsplannen.

De VBC zelf is een commissie waarin visrechthebbenden, vergunning- en machtiginghouders samenwerken met water- en natuurbeheerders om te komen tot een afgestemd visstandbeheer en visserijbeheer. Dit beheer zal moeten passen binnen de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Hiertoe stellen de visrechthebbenden in de VBC een visplan op en voert deze uit. De waterbeheerder is eindverantwoordelijk voor het visstandbeheer en bevoegd tot het stellen van kaders aan het visserijbeheer. De waterbeheerder toetst vanuit deze bevoegdheid het visplan aan de Kaderrichtlijn Water doelstellingen.

BIJLAGE III – Verklarende lijst van begrippen

Visrecht

Het recht tot vissen, waarbij onder vissen wordt verstaan:

- het te water brengen, te water hebben, lichten of ophalen van vistuigen, evenals het op enige wijzen pogen vis uit het water te halen;
- het uitzetten en uitzaaien van vis.

Zakelijk/Heerlijk visrecht

Het visrecht is in principe eigendom van de eigenaar van de grond onder het water. Een uitzondering wordt gevormd door het heerlijke of zakelijke visrecht. Hierbij staat het eigendom van het visrecht los van de eigendom van het water.

Visrechthebbende

De gerechtigde tot het vissen uit welke hoofde ook, behalve de houder van een vergunning, als bedoeld in artikel 7, tweede lid of van een vergunning als bedoeld in artikel 21, tweede lid van de Visserijwet 1963. Meestal is de visrechthebbende de eigenaar van het water, de huurder van een geheel of gedeeltelijk visrecht of de eigenaar van een heerlijk visrecht. De visrechthebbende is in beginsel tevens bevoegd om, binnen de kaders van de Visserijwet 1963 en voorzover diens visrecht strekt, de visstand met betrekking tot de door de minister aangewezen soorten naar eigen inzichten te beheren.

Huurovereenkomst visrecht (artikel 24 e.v.)

De schriftelijke, privaatrechterlijke overeenkomst tot huur van het gehele of gedeeltelijke visrecht in een bepaald water tussen de eigenaar van het visrecht en een derde, goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij. Huurovereenkomsten worden doorgaans voor een periode van zes jaar afgesloten. Voor huurovereenkomsten bestaat sinds 1 september 1999 een automatisch verlengingsrecht. De eigenaar/verhuurder heeft de wettelijke mogelijkheid tot bezwaar tegen verlenging middels een procedure via de Kamer voor de Binnenvisserij. De KvB toetst wijzigingen van de verhuurder in de huurovereenkomst op doelmatigheid, redelijkheid en billijkheid.

Vergunning (artikel 21 e.v.)

De schriftelijke, privaatrechterlijke toestemming van de visrechthebbende tot het geheel of gedeeltelijk uitoefenen van de visserij in een bepaald water, met een geldigheidsduur van maximaal drie jaar, en goedgekeurd door de Kamer voor de Binnenvisserij. Aan het uitoefenen van de visserij kunnen door de visrechthebbenden beperkende voorwaarden worden gesteld. Voor vergunningen bestaat niet de wettelijke mogelijkheid tot verlenging door de Kamer tegen de wil van de vergunningverlener.

Machtiging (artikel 21 e.v.)

Is gelijk aan een vergunning, maar dan voor een organisatie van sport- of beroepsvissers. De machtiginghouder is door de visrechthebbende gemachtigd zelfstandig individuele vergunningen namens de rechthebbende uit te geven voor haar leden.

BIJLAGE IV – Samenstelling werkgroep

Pierre de Vries
Marco Kraal
Arjan Heinen
Jaap Quak
Marit Meier
Mike Dijkstra

Unie van Waterschappen (voorzitter)
Sportvisserij Nederland (secretaris)
Combinatie van Beroepsvissers
Sportvisserij Nederland
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpernerwaard
Hoogheemraadschap van Rijnland

Colofon

Een gezamenlijke uitgave van:

Unie
van Waterschappen

Koningskade 40
Postbus 93218
2509 AE Den Haag

Sportvisserij
Nederland

Leijenseweg 115
Postbus 162
3720 AD Bilthoven

Treubstraat 17
Postbus 72
2280 AB Rijswijk

april 2006

Drukwerkproductie
GBS prepress, Rijswijk

Oplage
600 ex.

